

2017-10-02

2017-10-09, reviderad

Socialnämnden

Son 2017/304

Tillfälligt kommunbidrag för ensamkommande som fyller 18 år under asylprocessen

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag

1. Socialnämnden beslutar att det tillfälliga kommunbidraget, 3 595 977 kr för 2017 samt 1 797 988 kr för 2018 ska användas till boendekostnader som uppstår under överklagningsprocessen, till dess att beslut vunnit laga kraft, för ensamkommande ungdomar som fått avslagsbeslut avseende asylansökan samt beslut om uppskrivning av ålder till över 18 år.
2. Socialnämndens beslut avser de situationer då beslut om avslag på asylansökan samt åldersuppskrivning över 18 år har fattats av Migrationsverket under perioden 2017-07-01 till och med 2018-06-30.
3. Socialnämndens beslut avser ensamkommande ungdomar som fyller 18 år under perioden 2017-07-01 till och med 2018-06-30.
4. Socialnämnden beslutar att i händelse av att det tillfälliga kommunbidraget inte täcker samtliga uppkomna kostnader kommer socialnämndens ordinarie budget tas i anspråk för överskjutande kostnader.

Ärendet i korthet

Regeringen och vänsterpartiet har i höständringsbudgeten kommit överens om att skjuta till ett tillfälligt kommunbidrag till Sveriges kommuner. Genom tillskottet kan kommunerna låta ensamkommande barn som hinner fylla 18 år under asylprocessen bo kvar i HVB, stödboende eller familjehem istället för att flytta till Migrationsverkets anläggningsboende. För Järfälla kommuns del innebär det tillfälliga kommunbidraget 3 595 977 kr för 2017 och 1 797 988 kronor för 2018.

Socialförvaltningen bedömer att det tillfälliga kommunbidraget bör avsättas för de ensamkommande ungdomar som fått avslag från Migrationsverket på asylansökan

med anledning av att de bedömts vara äldre än den ålder de själva uppgett, d.v.s. över 18 år. Kommunen bör i sådana fall fortsatt ansvara för boende tills dess att beslutet avseende ålder och asylfrågan har kunnat genomgå en rättslig prövning och vunnit laga kraft. I de fall som den enskildes ålder även efter en rättslig prövning fortsatt bedöms vara över 18 år bör kommunens ansvar för boende upphöra.

Handlingar

1. Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-10-09.

Bakgrund

Regeringen och vänsterpartiet har i höständringsbudgeten kommit överens om att skjuta till ett tillfälligt kommunbidrag till Sveriges kommuner på 390 miljoner kronor för 2017 och 195 miljoner kronor för 2018. Genom tillskottet kan kommunerna låta ensamkommande barn som hinner fylla 18 år under asylprocessen bo kvar i HVB, stödboende eller familjehem istället för att flytta till Migrationsverkets anläggningsboende. För Järfälla kommuns del innebär det tillfälliga kommunbidraget 3 595 977 kr för 2017 och 1 797 988 kronor för 2018 och avser barn som fyller 18 år under perioden 170701–180630. Medlen kommer att betalas ut under december 2017 samt i början av 2018, kommunen får själv avgöra vad de ska användas till och regeringen kommer inte begära någon redovisning från kommunen.

Med anledning av långa handläggningstider hos Migrationsverket förekommer det att personer som sökt asyl som ensamkommande ungdomar hinner fylla 18 år innan Migrationsverket fattar beslut i asylfrågan. Kommunerna får inte någon ersättning för asylsökande som har fyllt 18 år eftersom mottagande av asylsökande vuxna är ett statligt ansvar. Detta leder till att dessa personer, efter 18-årsdagen, flyttar från kommunala boenden, som ex HVB, stödboende eller familjehem, till Migrationsverkets anläggningsboende.

Metoder för åldersbestämning har tagits fram den senaste tiden vilket har medfört att Migrationsverket har bedömt och fattat beslut om att enskilda är över 18 år trots att de själva har uppgett att de är minderåriga. Beslut avseende en högre ålder har i sin tur gett konsekvensen att Migrationsverket fattat ett avslagsbeslut avseende den enskildes asylansökan om det inte funnits tillräckliga flyktingskäl som vuxen person.

När beslut fattas om åldersuppskrivning eller avslag på asylansökan, upphör kommunens rätt att få ekonomisk ersättning från Migrationsverket för den enskilde.

I detta ärende lämnar socialförvaltningen förslag till socialnämnden hur det tillfälliga kommunbidraget ska användas.

Analys

Socialförvaltningen bedömer att det tillfälliga kommunbidraget bör avsättas för de ensamkommande ungdomar som fått avslag från Migrationsverket på asylansökan med anledning av att de bedömts vara äldre än den ålder de själva uppgett, d.v.s. över 18 år. Kommunen bör i sådana fall fortsatt ansvara för boende tills dess att beslutet avseende ålder och asylfrågan har vunnit laga kraft. I de fall som den enskildes ålder

efter en rättslig prövning fortsatt bedöms vara över 18 år bör kommunens ansvar för boende upphöra.

Anledning till att socialförvaltningen lämnar detta förslag är att även om Migrationsverket gjort bedömningen att den enskilde är över 18 år är åldern inte helt klarlagd förrän beslutet getts möjlighet till en rättslig prövning. Detta tillvägagångssätt stöds av Justitieombudsmannen (JO) som i sin praxis säger att den ålder som sökande uppgett vid ansökningstillfället ska godtas tills dess att ett slutligt beslut har vunnit laga kraft om det inte alldeles uppenbart är så att uppgiven ålder är felaktig.¹

Sociala utskottet har under våren 2017 fattat beslut i individärenden som innebär att placeringar fortsatt har beviljats under överklagningsprocessen även om Migrationsverket beslutat att den enskilde är över 18 år samt gett avslag på asylansökan. Dessa beslut har fattats även om kommunen inte får någon ersättning för kostnaderna från Migrationsverket.

Förslaget ger positiva konsekvenser för de personer som fått avslag på sin asylansökan med anledning av uppskriven ålder. Förslaget innebär att de under en överklagningsprocess, som i sig kan upplevas psykiskt pressande och oförutsägbart, ges möjlighet att bo kvar i ett känt sammanhang avseende boende, skola, sysselsättning, fritid och vänner vilket är positivt för den enskilde. Om det slutliga beslutet innebär att åldern även fortsättningsvis bedöms vara över 18 år kommer den enskilde behöva flytta till Migrationsverkets anläggningsboende. Förslaget innebär att risken att minderåriga får bo tillsammans med vuxna på anläggningsboende minimeras eftersom den enskildes ålder har genomgått rättslig prövning innan en eventuell flytt till annat boende.

Socialförvaltningen anser inte att kommunen ska ta fortsatt ansvar för boende för de unga vuxna som hinner fylla 18 år innan de har fått beslut från Migrationsverket avseende sin asylansökan. Denna bedömning görs med utgångspunkt från att asylsökande vuxna i normalfallet är ett statligt ansvar och det i dessa fall inte finns några oklarheter avseende deras ålder och därmed inte någon risk att minderåriga bor tillsammans med vuxna på Migrationsverkets anläggningsboende. Förslaget innebär dock att de personer, som med anledning av långa handläggningstider hos Migrationsverket, inte hinner få besked om sin asylansökan under tiden hen är underårig inte kommer få ta del av det tillfälliga kommunbidraget.

Ekonomiska konsekvenser av förslaget

I slutet av september 2017 var 29 ensamkommande ungdomar aktuella som kommer att fylla/har fyllt 18 år under perioden 170701–180630 och som ännu inte har fått sin asylansökan slutligt avgjord. Sex av dessa befinner sig i en överklagningsprocess.

Ett flertal av dessa ungdomar bor i dagsläget på stödboende till en kostnad om ca 1000 kr/dygn. Om alla dessa skulle ges möjligheten att bo kvar i kommunalt boende efter 18 årsdagen skulle det tillfälliga kommunbidraget för 2017 räcka i totalt 124 dygn, det vill säga drygt fyra månader.

---

¹ JO 2013/14 s. 361, JO 2015/16 s. 361

Det är dock inte troligt att det tillfälliga kommunbidraget kommer behöva användas till alla dessa 29 personer. En del av dem kommer att beviljas permanent uppehållstillstånd (PUT) och en del kommer hinna fylla 18 år innan de får ett beslut avseende sin asylansökan och därmed flytta till Migrationsverkets anläggningsboende.

Exakt hur många personer som Järfälla kommun föreslås fortsätta betala boendekostnader för under en överklagningsprocess med anledning av uppskrivning i ålder är inte möjligt att ange eftersom det inte går att förutsäga när Migrationsverket fattar beslut avseende enskilda och vad det innehåller. En uppskattning är att det totalt kommer att röra sig om ca 15 personer vilket innebär att det tillfälliga kommunbidraget för 2017 täcker kostnader i ca 240 dygn/person, det vill säga åtta månader.

Under 2018 kommer bidraget räcka i 62 dygn/person, det vill säga två månader, om målgruppen är 29 personer. Om målgruppen däremot är 15 personer räcker bidraget 120 dygn/person, fyra månader.

Den totala tid som bidraget för 2017 och 2018 kommer att täcka kostnader för är 186 dygn, vilket innebär drygt sex månader, om antalet som får bor kvar i boende under överklagningsprocessen blir 29 personer. Om målgruppen däremot blir 15 personer kommer bidraget totalt räcka i 360 dygn, det vill säga cirka ett år.

Antal	Kostnad/dygn	Tillfälligt kommunbidrag 2017	Period som bidrag täcker kostnader 2017	Tillfälligt kommunbidrag 2018	Period som bidrag täcker kostnader 2018	Total period
29 st	1000 kr/dygn	3 595 977 kr	124 dygn	1 797 988 kr	62 dygn	186 dygn
15 st	1000 kr/dygn	3 595 977 kr	240 dygn	1 797 988 kr	120 dygn	360 dygn

Om överklagningsperioden blir längre än den totala tid som det tillfälliga kommunbidraget täcker under 2017 och 2018 innebär det en kostnad för kommunen på ca 30 000 kr per person och månad. Det är inte möjligt för socialförvaltningen att ange hur lång överklagningsprocessen är då det är beroende på individuella omständigheter. I dagsläget har ännu ingen överklagningsprocess avgjorts och det finns exempel på processer som pågått över fyra månader.

Socialförvaltningen anser att de enskildas möjlighet till kvarboende i kommunalt boende inte kan upphöra om det tillfälliga bidraget tar slut. Socialnämnden måste därför vara införstådd med att beslutet kan leda till ökade kostnader i storleksordningen ca 30 000 kr/månad för varje enskild som ingår i målgruppen om överklagningsprocesserna blir långvariga.

Överväganden

Övervägande har gjorts om även unga vuxna som ännu inte fått ett första beslut avseende sin asylansökan ska ges möjlighet att bo kvar i sitt boende till dess att beslut fattats. Bedömning görs att de även fortsättningsvis ska flytta till

Migrationsverkets anläggningsboende utifrån att mottagande av asylsökande vuxna är ett statligt ansvar samt likabehandlingsprincipen. Förvaltningen anser att personer som fyller 18 år idag ska handläggas på samma sätt som de som tidigare har fyllt 18 år och behövt flytta.

Barnkonsekvensanalys

Bedömning görs att förvaltningens förslag till beslut innebär att ungdomars, d.v.s. minderårigas, bästa har satts i första rummet. Förslaget innebär att det tillfälliga kommunbidraget ska användas till de personer där det fortfarande inte är helt klarlagt att den enskilde är vuxen utan kan i själva verket vara minderårig. Förvaltningen bedömer att lämnat förslag är det bästa utifrån ett barnperspektiv.

Slutsatser

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden beslutar att det tillfälliga kommunbidraget ska användas till boendekostnader som uppstår under överklagningsprocessen, till dess att beslut vunnit laga kraft, för ensamkommande ungdomar då beslut fattats om avslag på asylansökan samt uppskrivning av åldern till över 18 år.

Arnfinn Kleveland
Tf. socialdirektör

Lotta Erlandsson
Avdelningschef IFO

Expedieras

Diariet
Arnfinn Kleveland
Lotta Erlandsson
Britt-Marie Bjerver